

ALGEMENE LEVERINGSVOORWAARDEN VOOR BEDRIJVEN

**NIJHOF
GROEP B.V.**
SINDS 1967

Algemene leveringsvoorwaarden voor bedrijven

Artikel 1. Toepasselijkheid

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle offertes, opdrachten, overeenkomsten en overige (rechts)handelingen van de Opdrachtnemer. Door ondertekening van de opdrachtbevestiging verklaart de Opdrachtgever kennis te hebben genomen van deze voorwaarden en hiermee in te stemmen, tenzij schriftelijk anders overeengekomen.
2. Algemene (inkoop)voorwaarden van de Opdrachtgever worden uitdrukkelijk van de hand gewezen, tenzij de Opdrachtnemer deze schriftelijk heeft aanvaard.
3. Deze voorwaarden gelden ook voor eerdere en toekomstige overeenkomsten tussen partijen, voor zover de Opdrachtgever deze eerder heeft aanvaard.
4. Onderhoudswerkzaamheden worden uitsluitend uitgevoerd aan installaties binnen Nederland, tenzij schriftelijk anders overeengekomen.

Artikel 2: Definities

Als de volgende begrippen met een hoofdletter zijn geschreven, gelden de volgende definities:

- *Overeenkomst*: de overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer waarop deze voorwaarden van toepassing zijn;
- *Opdrachtnemer*: de natuurlijke of rechtspersoon die de Werkzaamheden uitvoert;
- *Opdrachtgever*: de natuurlijke of rechtspersoon die de Werkzaamheden opdraagt;
- *Bouwwerk*: een bouwwerk als bedoeld in artikel 7:758 lid 4 Burgerlijk Wetboek.
- *Werkzaamheden*: alle ontwerp-, installatie- en/of onderhoudswerkzaamheden, inclusief de levering van goederen en/of diensten;
- *Onderhoudswerkzaamheden*: alle werkzaamheden, inclusief levering van goederen, die de Opdrachtnemer uitvoert om de installatie gedurende de onderhoudsperiode in de vereiste technische staat en functionaliteit te houden.
- *Storing*: een plotselinge en onverwachte onderbreking van de werking van de installatie.

Artikel 3. Offertes

1. Alle aanbiedingen van de Opdrachtnemer zijn vrijblijvend. De Opdrachtnemer kan een aanbod in beginsel binnen twee weken na aanvaarding herroepen.
2. Offertedocumenten (tekeningen, specificaties, berekeningen etc.) worden zorgvuldig opgesteld, maar zijn niet bindend.
3. Bij tegenstrijdigheden tussen documenten geldt de volgorde:
 - een later opgesteld of ondertekend document gaat vóór een eerder document;
 - een beschrijving gaat vóór een tekening;
 - een bijzondere bepaling gaat vóór een algemene bepaling.
4. De Opdrachtgever behandelt alle ontvangen informatie vertrouwelijk en verstrekt deze niet aan derden zonder schriftelijke toestemming van de Opdrachtnemer.
5. Indien geen overeenkomst tot stand komt, verwijdt of retourneert de Opdrachtgever alle ontvangen documenten op eerste verzoek van de Opdrachtnemer.

Artikel 4. Verplichtingen van de Opdrachtnemer

1. In afwijking van artikel 7:754 lid 2 BW mag de waarschuwingsplicht ook mondeling worden uitgevoerd.
2. De Opdrachtnemer voert slechts een globale controle uit op door de Opdrachtgever aangeleverde informatie en documenten. Goederen worden in beginsel alleen visueel geïnspecteerd.
3. De Opdrachtnemer spant zich naar beste vermogen in om:
 - de Werkzaamheden zorgvuldig uit te voeren;
 - relevante wet- en regelgeving en technische of industriële normen te volgen;
 - de Werkzaamheden uit te voeren volgens de Overeenkomst.
4. Schade aan de installatie vóór oplevering wordt door de Opdrachtnemer hersteld, tenzij deze niet aan hem kan worden toegerekend of herstel redelijkerwijs niet van hem kan worden verlangd.
5. Garantieaanspraken van derden worden, indien mogelijk, overgedragen aan de Opdrachtgever.
6. Op verzoek verstrekt de Opdrachtnemer informatie over loon-/materiaalkosten en ketenaansprakelijkheid.
7. De Opdrachtnemer behandelt alle bedrijfs- en projectinformatie van de Opdrachtgever vertrouwelijk.
8. Bij levering van producten of software van derden gelden de voorwaarden van die leveranciers. De aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer is in dat geval beperkt tot hetgeen hij op die leverancier kan verhalen.

Artikel 5. Verplichtingen van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever verstrekt tijdig alle benodigde informatie, beslissingen en materialen en staat in voor de juistheid en geschiktheid daarvan. Bij een tekortkoming is hij aansprakelijk voor schade en kosten.
2. De Opdrachtgever zorgt voor alle benodigde vergunningen, toestemmingen en aansluitingen. Bij een tekortkoming is hij aansprakelijk voor schade en kosten.
3. De Opdrachtgever zorgt voor:
 - vrije toegang tot de werkplek;
 - veilige en schone werkomstandigheden;
 - benodigde voorzieningen (elektra, water, telecom, etc.).
4. De Opdrachtgever coördineert derden die hij inschakelt. Vertraging, schade of kosten door deze derden komen voor rekening van de Opdrachtgever.
5. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor voorgeschreven materialen, leveranciers en hulppersonen. Tekortkomingen geven de Opdrachtnemer recht op verlenging en/of vergoeding van kosten.
6. De Opdrachtgever draagt het risico voor vervuiling, milieubelastende stoffen en wetswijzigingen na de offerte. Ook is hij verantwoordelijk voor goederen op de bouwplaats buiten werktijden en voor een passende verzekering hiervoor.
7. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer voor claims van derden die voortkomen uit door hem verstrekte informatie, goederen of ingeschakelde derden.
8. De Opdrachtgever meldt tekortkomingen van de Opdrachtnemer tijdig en schriftelijk.
9. De Opdrachtgever behandelt alle (bedrijfs)gegevens en informatie van de Opdrachtnemer vertrouwelijk. Het is niet toegestaan deze te gebruiken voor eigen doeleinden of aan derden te verstrekken. Bij overtreding verbeurt de Opdrachtgever een direct opeisbare boete van € 50.000 per overtreding, vermeerderd met € 5.000 per dag dat de overtreding voortduurt, tot een maximum van € 50.000 per overtreding. Van een voortdurende overtreding is sprake zolang de Opdrachtgever nalaat passende maatregelen te nemen om verdere verspreiding te voorkomen en de informatie te verwijderen of te laten verwijderen. Dit laat het recht op aanvullende schadevergoeding onverlet.
10. De Opdrachtgever betaalt facturen tijdig en volledig, zonder verrekening.
11. De Opdrachtgever staat toe dat de Opdrachtnemer projectgebonden reclame-uitingen plaatst en neemt geleverde goederen en materieel in ontvangst.

Artikel 6. Verzekeringen

1. De Opdrachtgever sluit en houdt een CAR-verzekering (of gelijkwaardige verzekering) in stand, waarbij de Opdrachtnemer, onderaannemers en hulppersonen zijn meeverzekerd, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Bij export van producten of installaties naar de VS, Canada of gebieden waar hun recht geldt, meldt de Opdrachtgever dit vooraf aan de Opdrachtnemer. De Opdrachtgever zorgt daarbij voor een passende aansprakelijkheidsverzekering.
3. De Opdrachtgever verstrekt binnen veertien kalenderdagen na het sluiten van de overeenkomst of na een schriftelijk verzoek van de Opdrachtnemer schriftelijk bewijs van het bestaan, de betaling en de inhoud van de in lid 1 en 2 bedoelde verzekeringen.

Artikel 7. Overname van personeel

1. Het is de Opdrachtgever verboden om gedurende de looptijd van de Overeenkomst en tot één jaar na beëindiging daarvan medewerkers van de Opdrachtnemer die bij de uitvoering betrokken zijn (geweest), in dienst te nemen of anderszins voor zich te laten werken, tenzij de opdrachtnemer hier schriftelijk mee instemt. Bij overtreding verbeurt de Opdrachtgever een direct opeisbare boete van € 25.000 per overtreding, vermeerderd met € 2.500 voor iedere dag dat de overtreding voortduurt, met een maximum van € 50.000 per medewerker per overtreding.
2. Overname van een door de Opdrachtnemer ter beschikking gestelde medewerker (in de zin van de Waadi) is toegestaan na afloop van de terbeschikkingstelling en tegen betaling van een vergoeding aan de Opdrachtnemer. Deze vergoeding bedraagt in beginsel 40% van het bruto jaarsalaris van de betreffende medewerker, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen.

Artikel 8. Termijnen

1. De Opdrachtnemer start pas met de uitvoering van de werkzaamheden nadat hij alle benodigde informatie, gegevens, goederen en (bewijs van) verzekeringen als bedoeld in artikel 6 van de Opdrachtgever heeft ontvangen en de overeengekomen termijnbetaling is voldaan. Als hierdoor vertraging ontstaat, heeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of bijbetaling.
2. De Opdrachtnemer mag eerder starten of opleveren, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
3. Voor de Opdrachtnemer gelden de overeengekomen termijnen als indicatief en niet bindend. Overschrijding van een termijn leidt niet tot verzuim van de Opdrachtnemer. Bij dreigende overschrijding treden partijen tijdig in overleg om de planning in onderling overleg aan te passen.

Artikel 9. Toetsing en oplevering

1. De Opdrachtgever mag de Werkzaamheden controleren en testen om te beoordelen of deze voldoen aan de Overeenkomst.
2. De toetsing komt voor rekening en risico van de Opdrachtgever. De Opdrachtnemer werkt hier binnen redelijke grenzen aan mee (als dit vooraf in een toetsingsplan is vastgelegd).
3. De Opdrachtgever moet de Werkzaamheden zo min mogelijk verstoren. De Opdrachtgever is aansprakelijk voor vertraging, kosten en schade die daardoor ontstaan en niet aan de Opdrachtnemer te wijten zijn.
4. De Opdrachtnemer mag in delen opleveren.
5. Kleine gebreken die ingebruikname niet verhinderen en vóór de volgende betalingstermijn kunnen worden hersteld, zijn geen reden om de aanvaarding te weigeren.
6. Als de Opdrachtnemer schriftelijk meldt dat de Werkzaamheden gereed zijn en de Opdrachtgever niet binnen de gestelde termijn reageert, gelden de Werkzaamheden als stilzwijgend aanvaard.
7. Na (stilzwijgende) aanvaarding gelden de Werkzaamheden als opgeleverd. De datum van de kennisgeving uit lid 6 geldt als moment van aanvaarding.
8. Op verzoek van de Opdrachtgever kan ook schriftelijk worden aanvaard zonder voorafgaande kennisgeving. De verzenddatum van die schriftelijke aanvaarding geldt dan als moment van aanvaarding.
9. De Opdrachtnemer hoeft geen opleverdossier te verstrekken, tenzij schriftelijk anders is afgesproken. Als een opleverdossier wordt verstrekt, gebeurt dit zo mogelijk bij de kennisgeving uit lid 6.

Artikel 10. Termijnverlenging en kostenvergoeding

1. In aanvulling op artikel 7:753 lid 1 BW kan de Opdrachtnemer zonder rechterlijke tussenkomst aanspraak maken op kostenvergoeding.
2. De Opdrachtnemer heeft recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding als:
 - de voorwaarden daarin voorzien en de vertraging of kosten het gevolg zijn van een omstandigheid die niet aan de Opdrachtnemer kan worden toegerekend; of
 - sprake is van onvoorziene omstandigheden waardoor het niet redelijk is om de Overeenkomst ongewijzigd in stand te laten.
3. Als de Opdrachtnemer aanspraak maakt op termijnverlenging en/of kostenvergoeding, meldt hij dit schriftelijk aan de Opdrachtgever met een toelichting.

Artikel 11. Vervroegde ingebruikneming

1. Als de Opdrachtgever (een deel van) de installatie vóór de oplevering in gebruik neemt, geldt dit als een wijziging in de zin van artikel 12. De betaling die normaal bij oplevering verschuldigd zou zijn, wordt dan verschuldigd bij ingebruikneming.
2. Vervroegde ingebruikneming is alleen toegestaan als:
 - de Opdrachtgever het aanbod van de Opdrachtnemer heeft aanvaard; en
 - de betreffende werkzaamheden zijn goedgekeurd en als voltooid zijn ondertekend.
3. Wordt de installatie zonder naleving van lid 2 toch in gebruik genomen, dan geldt dat:
 - de volledige aanneemsom direct opeisbaar is; en
 - de werkzaamheden als volledig opgeleverd en goedgekeurd worden beschouwd.
4. Vervroegde ingebruikneming geldt als (deel)oplevering. Vanaf dat moment gaan de garantie-, onderhouds-, verjaring- en vervaltermijnen lopen.
5. Alle schade, vertraging en extra kosten die voortvloeien uit vervroegde ingebruikneming komen voor rekening van de Opdrachtgever. De Opdrachtnemer heeft daarnaast recht op termijnverlenging en vergoeding van vertragingschade.

Artikel 12. Wijzigingen (meer- en minderwerk)

1. De Opdrachtgever kan schriftelijk wijzigingen in de Overeenkomst en Werkzaamheden opdragen, zolang deze binnen de aard en omvang van de oorspronkelijke opdracht blijven.
2. Wijzigingen die daarbuiten vallen gelden als meerwerk. De Opdrachtnemer hoeft dit niet uit te voeren zonder vooraf schriftelijke afspraken over prijs, planning en andere gevolgen.
3. De Opdrachtnemer mag een wijziging weigeren als deze:
 - niet schriftelijk is opgedragen;
 - de werkzaamheden onredelijk verstoort; of
 - buiten zijn capaciteit, deskundigheid of belangen valt.
4. Bij een voorgestelde wijziging maakt de Opdrachtnemer een schriftelijke offerte met de gevolgen voor prijs en planning. De kosten voor het opstellen van deze offerte komen voor rekening van de Opdrachtgever.
5. Zolang geen overeenstemming is bereikt over de wijziging, mag de Opdrachtnemer het betreffende deel van de werkzaamheden opschorten.
6. Als een wijziging vertraging veroorzaakt door een niet-toerekenbare oorzaak, heeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding.
7. Ook zonder schriftelijke opdracht moet de Opdrachtgever betalen voor uitgevoerd meerwerk.

Artikel 13. Eigendomsvoorbehoud

1. Alle goederen bestemd voor de werkzaamheden blijven eigendom van de Opdrachtnemer totdat de Opdrachtgever volledig aan al zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan.

Artikel 14. Prijzen en betaling

1. Alle genoemde bedragen zijn exclusief btw. De Opdrachtgever betaalt de btw die de Opdrachtnemer verschuldigd is.
2. Prijzen en tarieven gelden op basis van een normale werkweek (maandag t/m vrijdag). Werk buiten deze tijden wordt berekend volgens de in de Overeenkomst afgesproken tarieven en toeslagen. Als personeel moet wachten of materieel door toedoen van de Opdrachtgever niet kan worden ingezet, worden deze uren tegen dezelfde tarieven in rekening gebracht.
3. Wijzigingen in lonen, sociale lasten, prijzen, huren en transportkosten worden doorberekend volgens de Riscoregeling Installatietechniek, tenzij anders afgesproken.
4. Partijen spreken een betalingsschema in termijnen af. De Opdrachtnemer mag de eindfactuur sturen zodra de Werkzaamheden zijn opgeleverd, of wanneer de Overeenkomst tussentijds wordt beëindigd of ontbonden. Het sturen van de eindfactuur betekent niet dat verdere rechten vervallen.
5. Betaling gebeurt zonder inhoudingen of verrekening, tenzij anders is afgesproken, binnen veertien kalenderdagen na factuurdatum.
6. Betalingen worden eerst gebruikt voor kosten en rente. Het restant wordt daarna verrekend met de oudste openstaande facturen, ongeacht de door de Opdrachtgever aangegeven volgorde.

Artikel 15. Onderhoudswerkzaamheden

1. Indien nodig of in overleg stelt de Opdrachtnemer vooraf een werkplan op. Hierin staan de werkzaamheden, de volgorde en een globale planning.
2. Het werkplan wordt opgesteld op basis van informatie van de Opdrachtgever, zoals storingsgedrag, eerdere werkzaamheden, onderhoudsfrequenties en benodigde materialen, middelen en kennis.
3. Indien dit is afgesproken, bevat het werkplan ook de start- en opleverdata van de onderhoudswerkzaamheden.
4. Het werkplan geldt na goedkeuring door de Opdrachtgever. Deze goedkeuring mag niet zonder redelijke grond worden geweigerd.
5. De Opdrachtnemer streeft ernaar het werkplan jaarlijks te actualiseren en stelt daarbij een kostenraming op. Tussentijdse wijzigingen kunnen in overleg plaatsvinden of via artikel 12.
6. Tijdens de onderhoudsperiode voert de Opdrachtnemer preventief onderhoud uit volgens het werkplan. Indien overeengekomen voert hij ook correctief onderhoud uit bij storingen.
7. De Opdrachtnemer mag onderhoud geheel of gedeeltelijk op afstand uitvoeren via een telecommunicatieverbinding met de installatie.
8. De Opdrachtgever geeft onderhoudsopdrachten bij voorkeur minimaal één maand van tevoren. Werkzaamheden die niet in het werkplan staan, worden bij voorkeur twee maanden van tevoren aangevraagd. De Opdrachtnemer geeft vooraf een prijsopgave.
9. Correctief onderhoud wordt vooraf schriftelijk opgedragen. Als dat niet mogelijk is, gebeurt dit achteraf op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten.
10. Na afronding van de werkzaamheden wordt de Opdrachtgever gevraagd de opdracht te ondertekenen. Daarna gelden de werkzaamheden als opgeleverd.

Artikel 16. Onderhoud en storingen

1. Als de Opdrachtnemer maatregelen nodig acht voor prestaties, bedrijfszekerheid of onderhoud, informeert hij de Opdrachtgever hierover op basis van beschikbare informatie. Dit geldt alleen voor noodzakelijke en redelijkerwijs te voorzien maatregelen. De Opdrachtgever kan deze werkzaamheden via artikel 12 apart laten uitvoeren.
2. De Opdrachtnemer informeert vooraf over het geplande uitvoeringsmoment. Kan uitvoering door hem niet plaatsvinden door overmacht, dan heeft hij recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding.
3. De Opdrachtnemer zorgt ervoor dat storingen 24/7 meldbaar zijn via een meldpunt, voor zover redelijkerwijs mogelijk.
4. Spoedeisende storingen worden zo snel mogelijk verholpen, met als richtlijn binnen 24 uur, tenzij anders is afgesproken. Niet-spoedeisende storingen worden zoveel mogelijk tijdens werktijden opgelost.
5. Onderhoud wordt uitgevoerd binnen de afgesproken onderhoudsperiode. Als geen periode is afgesproken, geldt een periode van één jaar.
6. De onderhoudsperiode wordt steeds automatisch met dezelfde duur verlengd, tenzij deze schriftelijk wordt opgezegd met een opzegtermijn van twee maanden voor het einde van de periode.

7. Vergoeding vindt plaats op basis van overeengekomen tarieven, eenheidsprijzen of een vaste prijs. Deze worden jaarlijks geïndexeerd volgens de Risicoregeling Installatietechniek, tenzij anders is afgesproken.
8. Onderhoudsopdrachten kunnen worden opgezegd met een opzegtermijn van minimaal twee maanden, tenzij anders is afgesproken.

Artikel 17. Aansprakelijkheid

1. Onder oplevering wordt verstaan het moment van uitdrukkelijke of stilzwijgende goedkeuring door de Opdrachtgever (art. 7:758 lid 1 BW). Na oplevering is de Opdrachtnemer niet aansprakelijk voor gebreken, tenzij deze:
 - aan hem zijn toe te rekenen;
 - vóór oplevering niet zijn ontdekt; en
 - redelijkerwijs niet vóór of bij oplevering ontdekt konden worden.
2. De opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor verborgen gebreken in de zin van artikel 7:758 lid 4 BW. Dit artikellid is uitgesloten en is niet van toepassing op deze overeenkomst.
3. Aansprakelijkheid is beperkt tot directe materiële schade die niet door herstel kan worden opgelost. Gevolgschade, winstderving, productieverlies, bedrijfsstilstand en waardeverlies vallen hier niet onder.
4. Gebreken worden in beginsel door de Opdrachtnemer hersteld voor eigen rekening, voor zover dat redelijk is. Als herstel niet redelijk is, kan schadevergoeding worden verstrekt.
5. Voor overige schade is de Opdrachtnemer alleen aansprakelijk bij opzet of grove schuld.
6. Bij zakelijke opdrachten is aansprakelijkheid beperkt tot schade die niet door verzekeringen wordt gedekt. Bij export naar de VS of Canada geldt dit ook voor de daar geldende verzekeringen.
7. De totale aansprakelijkheid is beperkt tot de contractsom. Als die ontbreekt geldt een redelijke raming. Bij onderhoud geldt één contractjaar als maximum.
8. In alle gevallen is de vergoeding beperkt tot het eigen risico van de verzekering van de opdrachtnemer plus de uitkering van diens verzekeraar, met een maximum van € 1.000.000,00.
9. Alle aanspraken vervallen twee jaar na oplevering, beëindiging of ontbinding, behalve bij opzet of grove schuld.
10. Een vordering vervalt als deze niet binnen 14 kalenderdagen na ontdekking schriftelijk is gemeld en in ieder geval één maand na afloop van de hersteltermijn.
11. Geen aansprakelijkheid bestaat bij overmacht, zoals leveringsproblemen, storingen, tekorten, epidemieën, brand, overheidsmaatregelen etc.
12. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer voor aanspraken van derden die onder deze voorwaarden voor rekening van de Opdrachtgever komen.

Artikel 18. Garantie

1. De Opdrachtnemer staat gedurende de overeengekomen garantieperiode in voor deugdelijk uitgevoerde werkzaamheden.
2. Binnen deze periode herstelt de Opdrachtnemer gebreken die aan hem zijn toe te rekenen, tenzij herstel redelijkerwijs niet mogelijk of buiten verhouding is.
3. Garantie geldt niet voor gebreken die het gevolg zijn van onjuist gebruik, externe oorzaken, normale slijtage of werkzaamheden van derden.
4. Garantie vervalt indien de Opdrachtgever niet tijdig en schriftelijk melding maakt van het gebrek nadat hij dit heeft ontdekt of redelijkerwijs had moeten ontdekken.

Artikel 19. Intellectueel eigendomsrecht

1. Alle intellectuele en industriële eigendomsrechten op door de Opdrachtnemer geleverde goederen, programmatuur en (technische) informatie blijven bij de Opdrachtnemer. De Opdrachtgever krijgt alleen een gebruiksrecht voor het doel waarvoor deze zijn verstrekt.
2. Door de Opdrachtnemer verstrekte documenten worden eigendom van de Opdrachtgever na volledige betaling. De intellectuele eigendom blijft bij de Opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is afgesproken. De Opdrachtgever mag deze alleen gebruiken voor het overeengekomen doel.
3. Het is de Opdrachtgever niet toegestaan een installatie op basis van het ontwerp van de Opdrachtnemer te kopiëren of opnieuw aan te leggen zonder schriftelijke toestemming. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden of een vergoeding worden verbonden.
4. Het gebruiksrecht op programmatuur is niet exclusief en geldt alleen voor intern gebruik binnen de organisatie en alleen voor de betreffende installatie(s), tenzij anders is afgesproken.
5. Het gebruiksrecht is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan de programmatuur aan derden te verstrekken, te kopiëren of te wijzigen.

7. De Opdrachtnemer mag octrooi aanvragen op uitvindingen die ontstaan tijdens de uitvoering van de overeenkomst
8. Als een octrooi wordt verkregen, krijgt de Opdrachtgever een niet-overdraagbaar gebruiksrecht. Voor toepassing is vooraf schriftelijke toestemming van de Opdrachtnemer nodig. Deze toestemming kan worden geweigerd bij een gerechtvaardigd belang, zoals concurrentie, vertrouwelijkheid of aantasting van de positie van de Opdrachtnemer.

Artikel 20. Schorsing van de werkzaamheden

1. De Opdrachtgever kan de Werkzaamheden alleen schorsen bij zwaarwegende omstandigheden, zoals:
 - een ernstige tekortkoming van de Opdrachtnemer;
 - overmacht;
 - noodzakelijke projectaanpassingen waardoor uitvoering tijdelijk niet mogelijk is;
 - veiligheids- of wettelijke voorschriften die directe stopzetting vereisen.
2. De schorsing wordt schriftelijk gemeld met de reden, ingangsdatum en verwachte duur. De Opdrachtgever treedt binnen vijf kalenderdagen na de schorsing in overleg met de Opdrachtnemer over de gevolgen.
3. Als de Opdrachtnemer door de schorsing maatregelen moet nemen, heeft hij recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding.
4. Als de schorsing of vertraging niet aan de Opdrachtnemer is toe te rekenen, vergoedt de Opdrachtgever:
 - de al verrichte Werkzaamheden op basis van de stand van het werk;
 - alle redelijk gemaakte en nog te maken kosten vanaf het moment van schorsing of vertraging.
5. Als de Werkzaamheden langer dan twee maanden zijn geschorst of vertraagd, mag de Opdrachtnemer de werkzaamheden in onvoltooide staat beëindigen.

Artikel 21. Ontbinding en opzegging

1. De Opdrachtnemer kan de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk ontbinden indien:
 - de Opdrachtgever uitstel van betaling aanvraagt of failliet wordt verklaard;
 - de Opdrachtgever tekortschiet in de nakoming van de Overeenkomst.
2. De Opdrachtgever kan de Overeenkomst te allen tijde geheel of gedeeltelijk opzeggen.
3. In de gevallen genoemd in artikel 12 en in dit artikel geldt:
 - bij een vaste prijs betaalt de Opdrachtgever de overeengekomen prijs, vermeerderd met de kosten die de Opdrachtnemer door de niet-voltooing moet maken;
 - bij regiewerk wordt de prijs berekend op basis van gemaakte kosten, verrichte arbeid en de winst die de Opdrachtnemer bij volledige uitvoering redelijkerwijs zou hebben behaald.
4. De Opdrachtgever vergoedt de schade die de Opdrachtnemer lijdt als gevolg van schorsing, ontbinding of opzegging, tenzij de schade het gevolg is van een niet-toerekenbare tekortkoming van de Opdrachtgever.
5. Als de overeenkomst wordt ontbonden door een toerekenbare tekortkoming van de Opdrachtnemer, mag de Opdrachtgever de installatie door een derde laten uitvoeren. De Opdrachtnemer is dan niet aansprakelijk voor gebreken van die uitvoering.

Artikel 22. Toepasselijk recht en geschilbeslechting

1. Op de Overeenkomst en alle daaruit voortvloeiende overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing.
2. Geschillen tussen partijen worden, tenzij anders overeengekomen, beslecht door arbitrage overeenkomstig de regels van de Raad van Arbitrage in Bouwgeschillen zoals deze gelden op de datum van het sluiten van de Overeenkomst.
3. In afwijking van lid 2 is de Opdrachtnemer bevoegd een geschil voor te leggen aan de bevoegde civiele rechter in het arrondissement waar de Opdrachtnemer is gevestigd.
4. De Opdrachtgever kiest voor alle communicatie en juridische correspondentie met betrekking tot de Overeenkomst een adres in Nederland.